

Forslag til ændring af Divisionsturneringen (revideret 7. juni 2023)

1. Baggrund og problemstillinger

I "Nyt fra DSU" i Skakbladet nr. 4, 2022 efterlyser formand Poul Jacobsen idéer til modernisering af Divisionsturneringen. Den blev sidst ændret i 2004 af HB (som har mandatet), idet Skakligaen blev indført, en division blev bortreduceret, og antal hold gik fra 64 til 58, da medlemstallet dengang var faldet til 6.250. I dag er det faldet yderligere til 4.000, og samtidig trænger nye problemstillinger sig på.

Problemstilling 1: Sportslig udvanding

Medlemsfaldet over de sidste 20 år har sat sig i Divisionsturneringen, hvor der nu er flere hold med under 1900 i ratinggennemsnit. Det sportslige niveau i 2. division er blevet udvandet af medlemstilbagegangen, og udfordringen rækker ned i mesterrækkerne, hvor der totalt i 2022-23 kun var 8 hold med 1900+ i snit (heraf 4 københavnske), og det var kun 5 af 8 mesterrækker, der havde en fuld række med 8 hold. Samtidig melder flere klubber, at det er blevet sværere at samle fuldt hold til søndagskampe med lange afstande, hvorfor tomme brætter ikke længere hører til de absolutte undtagelser.

Problemstilling 2: Skævvredet øst/vest balance

De to 1. divisioner er blevet geografisk skæve, fordi nedrykningspladserne i Skakligaen ikke altid fordeler sig med et vest-hold og et øst-hold. For år tilbage gik skellet ved Storebælt, men i dag er et jysk hold (pt. Evans) fanget i den østlige 1. division. Der er ikke tegn på, at dette vil rette sig ud igen; snarere er det snublende nært, at der bliver to jyske hold i den østlige 1. division. Holdenes ratingtal tilsagde det i år, og det så også sådan ud i praksis indtil sidste runde af Skakligaen, hvor SK68 trodsede Dr. Elo imod ØBRO og reddede sig. I sæsonen 2023-24 vil det efter alt at dømme igen være rating-forudsigelsen, at der ender med at blive to jyske hold i den østlige 1. division, så det lader kun til at være et spørgsmål om tid, før det indtræffer.

Problemstilling 3: Skakliga-oprykning opleves uattraktivt

Der er vigende opbakning blandt især jyske klubber til at investere den nødvendige økonomi og tid forbundet med at spille i Skakligaen, som kræver rejser på tværs af landet og overnatning i forbindelse med dobbeltrunder. Det giver eksempler på hold, der ikke ønsker oprykning, og hold, der er lettet over nedrykning. Der er flere år siden, at der i den vestlige 1. division har været mere end ét hold, som var meget interesseret i at rykke op, og det er en sportsligt utilfredsstillende tilstand for turneringen.

2. Forslag til ændring af Divisionsturneringen

For at løse de tre problemstillinger forslås A) at Skakligaens struktur ændres, så øst/vest balancen genoprettes og fastlåses, og så afviklingen bliver mindre tids- og ressourcekrævende for holdene, og B) at antallet af divisionshold reduceres fra 58 til 48, idet 1. divisionerne udvides fra to til fire, mens 2. divisionerne afskaffes. Herudover påpeges C) en række supplerende forhold til nærmere afklaring.

A) Øst/vest-opdeling af Skakligaen med slutspil/finalestævne

Det foreslås at lave en øst/vest-opdeling af Skakligaen med slutspil/finalestævne inspireret af det succesfulde koncept fra de internationale håndboldmesterskaber. Skakliga Øst etableres af de 8 højstplacerede hold på Sjælland/Fyn, og Skakliga Vest etableres af de 8 højstplacerede hold i Jylland. Nr. 1-3 i begge grupper går videre til et Finalestævne med 3 runder over en weekend, hvor holdene møder de tre hold fra den anden gruppe og medbringer pointene, der allerede er opnået mod de to andre hold fra den indledende gruppe. De 6 finalestævnehold får således i alt en 10-runders turnering.

B) Fire 1. divisioner i Nordvest, Sydvest, Nordøst og Sydøst – og ingen 2. divisioner

Det foreslås samtidig, at der indføres fire underliggende 1. divisioner á 8 hold geografisk opdelt i Nordvest og Sydvest (hvor vinderne rykker op i Skakliga Vest) samt Nordøst og Sydøst (hvor vinderne rykker op i Skakliga Øst). Samtidig afskaffes 2. divisionerne. Dermed nedbringes antallet af divisionshold fra 58 til 48, hvilket flugter med medlemstilbagegangen.

C) Supplerende forhold til nærmere afklaring

- **C1) Afvikling af Finalestævnet**

Det er underordnet for forslaget, hvordan Finalestævnet ser ud:

- Programmæssigt kan man fx forestille sig, at det afvikles midt i landet og med runder fredag kl. 19, lørdag kl. 12 og søndag kl. 10. Alternativet en model med to runder lørdag kl. 10 og 16 og en søndag kl. 10.
- Formatmæssigt lægges der op til en Final-6, men det kunne også reduceres til en Final-4, som vil være lettere at afvikle, men kun give 4 hold normmulighed (og over kun 9 runder).

- **C2) Normmuligheder til flere hold**

Hvis antal hold med normmuligheder ikke skal reduceres, kan der laves slutspil for flere hold – fx:

- C2a) Nr. 4-7 i henholdsvis Skakliga Øst og Skakliga Vest spiller tre ekstra runder imod hinanden (i finaleweekenden) og får i alt 10 runder. Pointene opnået i slutspillet kan evt. lægges til opnåede point i de indledende grupper, så der fortsat er et sportsligt element, og så de to nr. 7 får en ekstra chance for at undgå nedrykning.
- C2b) Nr. 4-5 i Øst spiller imod nr. 4-5 i Vest (i finaleweekenden) og får i alt 9 runder.
- NB: Normmulighed til flere hold (14 eller 10 i stedet for kun 6) er et fleksibelt appendiks, som kan til- og fravælges uafhængigt af den nye struktur i øvrigt.

- **C3) Matchpoint eller brætpoint**

Det er underordnet for forslaget, om der skal spilles med matchpoint eller brætpoint, men hvis erfaringerne med matchpoint vurderes gode, er det oplagt at fortsætte (evt. også i 1. division).

- **C4) Synkronisering af spilledatoer**

Forslaget giver mulighed for at synkronisere spilledatoerne i alle grupper, hvilket vil lette afviklingen af turneringen og reducere konflikter med andre turneringer.

- **C5) Adgang for 2. hold til Skakligaen**

Det kan overvejes, om det med en udvidelse fra 10 til 16 ligahold eventuelt skal være muligt for 2. hold at rykke op i Skakliga Øst/Vest uden mulighed for at deltage i finalestævnet.

3. Diskussion af fordele og ulemper

3.1 Færre divisionshold

Med nedskaleringen fra 58 til 48 vil Divisionsturneringen alt andet lige igen vil blive for hold med 1900+ i ratinggennemsnit og således sportsligt opstrammet og med lavere risiko for tomme brætter. Det vil dog betyde, at 10 hold mister status som divisionshold, hvilket kan ærgre nogle klubber. Omvendt vil hovedkredsens holdturneringer vil blive styrket i og med, at der tilføres 10 hold ovenfra, og det er ikke i alle hovedkredse, at oprykning til divisionsturneringen længere er ubetinget attraktivt.

3.2 Ændrede normmuligheder

I sin rene form ligger forslag op til at reducere antal hold med normmulighed i Skakligaen fra 10 til 6, hvilket er en forringelse for 4 hold. Til gengæld får de 6 finalestævnehold i Skakligaen en ekstra runde til at lave norm i. Divisionsturneringen er først og fremmest en holdturnering, men normmuligheder er et godt krydderi, så hvis det vurderes uhensigtsmæssigt at reducere normmulighederne, er det muligt at udvide dem, så det i stedet bliver 14 (eller 10) hold, der får mulighed jf. C2 ovenfor.

3.3 Skakligaen bliver mere attraktiv for flere hold

Med den betydelige tids- og ressourcemæssige besparelse i afviklingen af Skakligaen øges attraktiviteten for de nuværende 1. divisionshold – især de jyske – og øst/vest-problematikken løses samtidig med, at den nye struktur tilfører ny dynamik og energi til turneringen.

3.4 Jyske tophold har udsigt til færre jævnbyrdige kampe

Med forslaget vil især de jyske topklubber (Skanderborg, Aarhus/Skolerne og SK 1968) alt andet lige opleve svagere modstand i den indledende gruppe. Der vil dog fortsat være et vist sportsligt element i de indledende runder også for topholdene, idet resultater mod de andre top-3 hold føres med over i finalestævnet, og det ikke på forhånd er helt givet, hvordan top-3 ender med at se ud. Samtidig er det nærliggende, at de tidligere 1. divisionsklubber i den nye Skakliga Vest forstærkes over tid. Uden ambitioner om oprykning er det i dag ikke oplagt for 1. divisionsklubberne at tiltrække en stærk spiller, da det øger 'risikoen' for oprykning, men i den foreslåede struktur bliver det mere oplagt at forsøge at etablere sig i Skakligaen, hvilket i så fald vil øge det sportslige niveau.

3.5 Afvejning

Det er ikke realistisk at fremsætte et forslag, der både løser problemstillingerne ved Divisionsturneringens nuværende struktur, og samtidig tilgodeser alle klubbers præferencer. I den forbindelse er det et springende punkt i diskussionen, at den nuværende Skakliga vurderes velfungerende af de fleste deltagende hold. Imidlertid er det netop den nuværende Skakliga-konstruktion, der skaber problemer for de underliggende hold. Det gælder både den geografiske skævvridning af 1. division, og den manglende lyst til at rykke op i Skakligaen. Nærværende forslag anlægger derfor den betragtning, at begrænsede forringelser for få ligaklubber vil være acceptabelt, hvis der samlet set opnås større fordele end ulemper, idet alle klubber i Divisionsturneringen har samme krav på at blive tilgodeset i tilrettelæggelsen.

4. Model for en overgangsproces

En øst/vest-opdeling af Skakligaen og reduktionen fra 58 til 48 hold kræver en overgangsproces. I det følgende skitseres en mulig model for dette, som samtidig gør forslagets implikationer mere konkrete.

Den nye Skakliga etableres som følger:

- Skakliga Øst etableres af de 8 højstplacerede hold på Sjælland/Fyn
- Skakliga Vest etableres af de 8 højstplacerede hold i Jylland

De fire nye 1. divisioner Nordvest, Sydvest, Nordøst og Sydøst med i alt 32 hold etableres som følger:

- De resterende hold fra 1. division gruppe 1 og 2, der ikke kom i Skakligaen = 10 hold
- Nr. 1-3 i de fire 2. divisioner = 12 hold
- Omkampe afgør hvem de resterende hold bliver = 10 hold

Deltagende hold i omkampene:

- Nr. 4-6 i de fire 2. divisioner = 12 hold
- Vinderne af Mesterrækkerne = 8 hold

Omkampene parres som følger, idet der gives 'seedningsfordel' til de bedst placerede hold:

- Nr. 4-5 i de nuværende fire 2. divisioner parres med de 8 Mesterrækkevindere ud fra geografisk nærhed = 8 omkampe
- Nr. 6 i de nuværende fire 2. divisioner parres med hinanden ud fra geografisk nærhed = 2 omkampe
- De 10 omkampvindere indgår i de nye 1. divisioner, mens de 10 tabere rykker ned i Mesterrækken

NB: Omkampene kan også ske ved geografisk parring uden seedningsfordel, eller ved lodtrækning.

NB: Omkampene skal under alle omstændigheder bevirke et HK/geografisk skel mellem Nordvest+Sydvest (6., 7., 9. og SJ HK) vest for Lillebælt, og Nordøst+Sydøst (1., 2., 3. og 8. HK) øst for Lillebælt.

Herefter etableres de fire 1. divisioner Nordvest, Sydvest, Nordøst og Sydøst efter geografisk nærhed.

Til illustration af hvordan det kunne have set ud, hvis forslaget i sin ovenfor beskrevne form var blevet implementeret forud for den forgangne sæson, er der i nedenstående tabel lavet en simulation, der baserer sig på de faktiske placeringer i sæsonen 2022-23 samt den antagelse, at omkampe vindes af de hold med højest gennemsnitsrating i sin standardopstilling.

Simulation af gruppeinddelinger, hvis forslaget var blevet implementeret til Divisionsturneringen 2023-24

Gl. 2022-23 placering	Skakliga Vest	Ratingsnit	Gl. 2022-23 placering	Skakliga Øst	Ratingsnit	
Skakliga nr. 2	Skanderborg 1	2501	Skakliga nr. 1	Team Xtracon Køge 1	2481	
Skakliga nr. 6	Aarhus/Skolerne 1	2347	Skakliga nr. 3	Nordkalotten	2300	
Skakliga nr. 8	SK 1968 1	2262	Skakliga nr. 4	Brønshøj 1	2383	
Skakliga nr. 10	Nordre	2176	Skakliga nr. 5	Hillerød 1	2341	
1. div. grp. 2 nr. 1	Fredericia 1	2198	Skakliga nr. 7	BMS 1	2335	
1. div. grp. 2 nr. 2	Jetsmark	2164	Skakliga nr. 9	ØBRO 1	2303	
1. div. grp. 2 nr. 3	Esbjerg	2071	1. div. grp. 1 nr. 1	Frem	2189	
1. div. grp. 1 nr. 2	Evans 1	2138	1. div. grp. 1 nr. 3	Odysseus	2019	
		2232			2294	
Gl. 2022-23 placering	1. div. Nordvest	Ratingsnit	Gl. 2022-23 placering	1. div. Nordøst	Ratingsnit	
1. div. grp. 2 nr. 4	Silkeborg	2049	1. div. grp. 1 nr. 4	ØBRO 2	2087	
1. div. grp. 2 nr. 6	Aalborg 1	2094	1. div. grp. 1 nr. 6	Furesø	2105	
1. div. grp. 2 nr. 8	Nørresundby 1	2113	1. div. grp. 1 nr. 7	Brønshøj 2	2172	
2. div. grp. 4 nr. 1	Viborg	2040	2. div. grp. 1 nr. 2	Frederiksberg	2083	
2. div. grp. 4 nr. 2	Skive 1	2011	2. div. grp. 1 nr. 3	Sjælsø	2028	
2. div. grp. 4 nr. 3	Kjellerup	1967	Omkamp #1 vinder	Nørrebro	2042	
Omkamp #7 vinder	Holstebro	1964	Omkamp #2 vinder	Helsingør	2040	
Omkamp #8 vinder	Aars 1	1931	Omkamp #9 vinder	Bornholm	2103	
		2021			2083	
Gl. 2022-23 placering	1. div. Sydvest	Ratingsnit	Gl. 2022-23 placering	1. div. Sydøst	Ratingsnit	
1. div. grp. 2 nr. 5	Aarhus/Skolerne 2	2054	1. div. grp. 1 nr. 5	Caïssa Gladsaxe	2095	
1. div. grp. 2 nr. 7	SK 1968 2	2050	1. div. grp. 1 nr. 8	Næstved	2086	
2. div. grp. 3 nr. 1	Viby	1991	2. div. grp. 1 nr. 1	BMS 2	2124	
2. div. grp. 3 nr. 2	Haderslev	1939	2. div. grp. 2 nr. 1	Læseforeningen 1	2179	
2. div. grp. 3 nr. 3	Herning	1998	2. div. grp. 2 nr. 2	Sydøstfyn	1871	
Omkamp #5 vinder	Skanderborg 2	1967	2. div. grp. 2 nr. 3	Holbæk	1971	
Omkamp #6 vinder	Fredericia 2	2028	Omkamp #3 vinder	Præstø	1936	
Omkamp #10 vinder	Springeren	2027	Omkamp #4 vinder	Læseforeningen 2	1961	
		2007			2028	
OMKAMPE	Til 1. div. efter vundet omkamp		Nedrykker efter tabt omkamp			
#1: 2. div. grp. 1 nr. 4	Nørrebro	2042	vs.	Mesterrække 1.HK nr. 1	ØBRO 3	1987
#2: 2. div. grp. 1 nr. 5	Helsingør	2040	vs.	Mesterrække 8.HK nr. 1	Allerød 1	1951
#3: 2. div. grp. 2 nr. 4	Præstø	1936	vs.	Mesterrække 2.HK nr. 1	Maribo 1	1809
#4: 2. div. grp. 2 nr. 5	Læseforeningen 2	1961	vs.	Fynsserie 3.HK nr. 1	Frem 2	1883
#5: 2. div. grp. 3 nr. 4	Skanderborg 2	1967	vs.	Gruppe 1 6.HK nr. 1	SK1968 3	1790
#6: 2. div. grp. 3 nr. 5	Fredericia 2	2028	vs.	Mesterrække SJ.HK nr. 1	Horsens 1	1925
#7: 2. div. grp. 4 nr. 4	Holstebro	1964	vs.	Mesterrække 9.HK nr. 1	Holstebro 2	1626
#8: Mesterræk.7.HK nr. 1	Aars 1	1931	vs.	2. div. grp. 4 nr. 5	Skørping	1879
#9: 2. div. grp. 1 nr. 6	Bornholm	2103	vs.	2. div. grp. 2 nr. 6	Nyborg	1855
#10: 2. div. grp. 3 nr. 6	Springeren	2027	vs.	2. div. grp. 4 nr. 6	Aalborg 2	1869
NEDRYKKERE UDEN OMKAMP						
2. div. grp. 1 nr. 7	Hillerød 2	1980	2. div. grp. 3 nr. 7	Evans 2	1864	
2. div. grp. 1 nr. 8	Køge 2	2041	2. div. grp. 3 nr. 8	Varde	1919	
2. div. grp. 2 nr. 7	Kalundborg	1927	2. div. grp. 4 nr. 7	Skive 2	1808	
2. div. grp. 2 nr. 8	Faxe	1913	2. div. grp. 4 nr. 8	Nørresundby 2	1902	